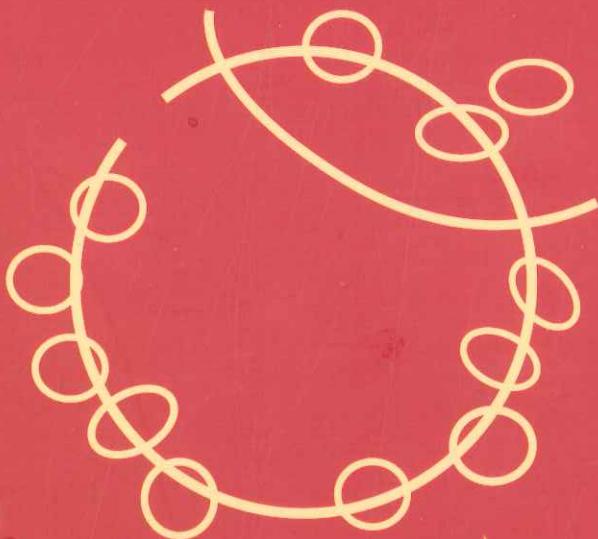

AVRUPA GÖZÜYLE PSİKODRAMA EĞİTİMİ

EDİTÖR: PIERRE FONTAINE
İKİNCİ İNGİLİZCE BASKI

ÇEVİRİ EDİTÖRÜ: İNCİ DOĞANER
BİRİNCİ TÜRKÇE BASKI

İKİNCİ BASKI 2001

TÜRKÇE ÇEVİRİ BİRİNCİ BASKI 2007

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	15
BORIA GIOVANNI	
GİRİŞ	17
FONTAINE PIERRE	
İKİNCİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ	20
OUDIJK RENÉE	
İKİNCİ BASKIYA GİRİŞ	20
FONTAINE PIERRE	
TÜRKÇE BASIM İÇİN ÖNSÖZ	21
DOĞANER İNCİ	

I. BÖLÜM: AVRUPA'DA PSİKODRAMANIN GELİŞİMİ

TARİHÇE

1.	Batı Avrupa'da psikodramanın kabaca ön tarihçesi	23
	ANCELIN SCHÜTZENBERGER ANNE	
2.	Moreno'nun Avrupalı kızları	39
	LEUTZ GRETE	

DOĞU AVRUPA

3.	Psikodrama: Sahnede bir çevirmenle	43
	ACHTERBERG BERNHARD	
4.	Bizim Bernhard Achterberg	55
	TARASHOEVА GALABINA	
5.	Bulgaristan'da psikodrama eğitimi	59
	TARASHOEVА GALABINA	

6.	Psikodrama eğitimi: Macaristan'da psikoterapist olmanın bir yolu PINTÉR GÁBOR	61
7.	Futuropractice: Rus psikodramatistlerin eğitimi DOLGOPOLOV NIFONT	67

ÜNİVERSİTELER

8.	Klinik psikoloji öğrencileriyle psikodrama: Kuram, eylem, değerlendirme VERHOFSTADT LENI	75
9.	İngiltere'deki ilk Psikodramada Yüksek Lisansı (M.A.) derecesi ANGLEY DOROTHY	93

II. BÖLÜM EĞİTİM PROGRAMI

EĞİTİME ALINMA

10.	Eğitime alınıstan yeterliliğe: Psikodrama eğitim programında geçişler FONTAINE PIERRE	99
-----	---	----

KENDİNİ TANIMA / YAŞANTI

11.	Psikodrama eğitiminde terapötik grupların yararı NÈVE- HANQUET CHANTAL VE FONTAINE PIERRE	111
-----	--	-----

KURAM

12.	Psikodrama kuramının öğretilmesi KELLERMANN PETER FELIX	117
13.	J. L. Moreno'nun felsefi görüşleri Çağdaş tinsellikte geleneğin bir taşıyıcısı RØINE EVA	125
14.	Tanrı rolü. Psikodrama eğitimi için bir klavuz ROMA TORRES ANTONIO VE VILLARES OLIVIERA CRISTINA	131

---

15. Psikodrama uygulamak bir vizyon ister SALOMÉ FINKELSTEIN ADELINE VE SALOMÉ HANNAH	141
16. Psikodrama eğitiminde Koro kavramı OUDIJK RENÉE	145
17. Sosyal ilişkiler manzarası NORDMAN ELKE VE KÖBERL ELISABETH	157
18. Psikodrama sahnesinde beden ve zihin HÖGBERG GÖRAN	163
19. Isınma ilkesi SHEARON ELLA MAE	169
20. Psikodrama eğitiminde aynanın rolü ERDÉLYI ILDIKO	173
21. Jungcu psikodrama nedir? GASSEAU MAURIZIO	187
22. Jungcu psikodrama eğitiminden bazı aktarımlar APRAGI Okulu SCATEGNI WILMA	189

İLERİ AŞAMA

23. Anne Ancelin Shützenberger ile Marcia Karp'ın yönetme üzerine bir tartışması KARP MARCIA	199
24. İleri grup ya da canlı süpervizyon grubu FÜRST JUTTA	207
25. Liderlik eğitimi haftaları SHERON ELLA MAE	213
26. Psikodrama yönetmenin öğrenilmesi: Rollerin çoğaltımı Öğrenenler için alıştırmalar BORIA GIOVANNI	217

UYGULAMA

27. Psikodramadaki en yüksek eğitim programının bir parçası olarak
süpervizyon altında çocuk grupları yönetmek 229
VIKÁR ANDRÁS
28. Çiftlerle psikodramatik terapi için başlangıç eğitimi 239
MOYANO- ROJAS BERMÚDEZ GRACIELA
29. Sosiyatri şemsiyesi altında psikodrama öğretimi olası mıdır? 247
GÖRANSON INGRID
30. Psikodrama sahnesinde sınıf analizi 253
WESTBERG MONICA

SÜPERVİZYON

31. Psikodrama süpervizyonda imgeler 259
ROJAS BERMÚDEZ JAIME
32. Süpervizyonda eşlenmiş sandalyeler 265
NÈVE-HANQUET CHANTAL VE VAN DER BORGHT CHRISTINE

ARAŞTIRMA

33. Araştırma ve psikodrama eğitimi 271
BURMEISTER JÖRG
34. Psikodrama eğitiminde araştırmacılık ruhu 285
FONTAINE PIERRE

MEZUNLAR

35. Öğrenci sesleri:
Eğitici-eğitilen rolleri ve ilişkileri üzerine tartışma 297
HURME PIRKKO
36. Öğrencilerin kendi kişisel tarzlarının gelişmesi 305
FONTAINE PIERRE

TÜRKÇE ÇEVİRİ İÇİN ÖNSÖZ

(2007)

Psiyodrama Türkiye'ye 1980'lerin başında Prof. Dr. Abdülkadir Özbek sayesinde geldi. Onun insancıl özünün de etkisiyle Türkiye'de kardeşlik sanatının da en iyi örneklerinden birini yaşama, yaşama şansını yakaladık. Onun en büyük düşlerinden biri, Avrupa'daki meslektaşlarıyla da geliştirici bağları güçlendirmekti. Öğreneceğimiz ve öğreteceğimiz, birlikte geliştireceğimiz çok şey olduğuna inanırırdı. Son yıllarda Mevlana ve Yunus'la, Moreno arasındaki felsefi yakınlığı incelemeye özel bir zaman ayırmıştı. Batı Avrupa'lı dostlarımıza da bunu anlatmamızın önemli olduğunu düşüyordu.

Abdülkadir Özbek'in ölümünden hemen bir yıl sonra 2001 yılında FEPTO'ya üye olarak onun hayallerinin bir kısmını da gerçekleştirecek bir kapı açtı. FEPTO sıcak, yapıcı ve dost bir örgüt olarak Avrupa'daki meslektaşlarımızla buluşmamızı sağladı. O bizim için biz onun için çalıştık, çalışacağız.

Bu kitap Dr. Abdülkadir Özbek Enstitüsü İzmir Grubu'nun dokuz aylık çalışmasının bir ürünüdür. İlginçtir ki bu süre ana rahminde geçen süreye denk düştü. Öğrencilerimizin yaşadığı Türkçe kaynak sıkıntısını bu kitapla miktar da olsa giderebileceğimizi umuyoruz. Şimdi Anne çok yaşlandı. Bu yıl aramızda katılmadı. Onun 80. yılını çoktan geride bıraktık. Bu yıl Türkçe çeviri için anlam taşıyabilecek bir yıldayız: Alaçatı - İzmir'de FEPTO Yıllık Toplantısını (25-29 Mayıs 2007) ve ardından gelen Bergama Aesklepion'da, 32. Uluslararası Katılımlı Grup Psikoterapileri Kongresi ile kaynaştırılan FEPTO Toplantı Sonrası Konferansı (30 Mayıs – 2 Haziran 2007) düzenledik.

Kitaptaki bilgileri güncelleştirmek söz konusu olabilirdi ama biz kitabı tipatıp yazılıdığı şekliyle çevirdik. Sadece bir bölüm özel bazı nedenlerle çıkartıldı. Özellikle kişilere ilişkin bilgilerde pek çok güncellenmeler olmakla birlikte bunları kitabı yazıldığı yıldaki şekliyle bırakmayı tercih ettim.

İnci Doğaner

*FEPTO Konsey Üyesi ve Üyelik Komitesi Başkanı (2004-)
2007 FEPTO Yıllık Toplantısı Yöresel Koordinatörü*

YAZARLAR

BERNHARD ACHTERBERG

ANNE ANCELIN SCHÜTZENBERGER

GIOVANNI BORIA

JÖRG BURMEISTER

NIFONT DOLGOPOLOV

ILDIKO ERDÉLY

PIERRE FONTAINE

JUTTA FÜRST

MAURIZIO GASSEAU

INGRID GÖRANSSON

GÖRAN HÖGBERG

PIRKKO HURME

MARCIA KARP

PETER FELIX KELLERMANN

ELISABETH KÖBERL

DOROTHY LANGLEY

GRETE A. LEUTZ

GRACIELA MOYANO

ROJAS - BERMÚDEZ

CHANTAL NÈVE - HANQUET

ELKE NORDMANN

RENÉE OUDIJK

GÁBOR PINTÉR

ÉVA RØINE

JAIME ROJAS BERMÚDEZ

ANTONIO ROMA TORRES

ADELINE SALOMÉ-FINKELSTEIN

HANNAH SALOMÉ

WILMA SCATEGNI

ELLA MAE SHEARON

GALABINA TARASHOЕVA

CHRISTINE VAN DER BORGHT

LENI VERHOFSTADT

ANDRÁS VIKÁR

CRISTINA VILLARES OLIVEIRA

MONICA WESTBERG

ÇEVİRMENLER

YAŞAR ÇELİK

İNCİ DOĞANER

BERNA GÖKENGİN

EMRE KAPKIN

ADILE ÖNİZ

DİLEK YÖRÜK ÖZCAN

ZEYNEP YEŞİM ÖZCAN

MURAT SAKIN

KADER ŞARLAK

NURŞEN USLU

Bu kitabın ilk kısmı Batı Avrupa'da psikodramanın gelişiminin tanımlanması ile başlıyor. Daha sonra bu gelişmenin iki yeni yanına odaklanılıyor: Doğu Avrupa'da ve üniversitelerde psikodrama eğitimi. İkinci kısımda, başvurudan başlayıp sertifikasyona kadar siren bir çizgide, psikodrama eğitim programının öğeleri ile ilgili konulara değiniyor. Konular, terapötik grup yaşantısından, öğrencilerin kendilerinin birbirini yönettikleri eğitsel ileri grup deneyimine; bağımsız ya da özgül uygulama aşamalarına, süpervizyon ve eğitim sırasındaki araşturmaya dek sıralanıyor. Son olarak mezunlardan bir ses geliyor.

Avrupa Psikodrama Eğitim Örgütleri Federasyonu (FEPTO) Belçika yasaları altında, uluslararası bir birluktur. FEPTO, psikodrama eğitimi ve / veya sertifikasyonu sağlayan çeşitli enstitüler ve bu yolla da Avrupa ve Akdeniz bölgesindeki eğiticileri bir araya getirmektedir.

Dr. Abdulkadir Özbek Psikodrama Enstitüsü, Türkiye'ye psikodramayı getiren Abdulkadir Özbeğ'in vizyonunu izleyerek 2001 yılında FEPTO'ya üye olmuştur.

Üyeler her yıl, Yıllık Toplantıda buluşurlar. Şimdiye, yanı 2007'ye dek, Stockholm 1993, Oxford 1994, Leuven (Belçika) 1995 ve 1996, Sulzano (İtalya) 1997, Diez (Almanya) 1998, Sevile (İspanya) 1999, Budapeşte (Macaristan), Grasse (Fransa) 2001, Sofya (Bulgaristan 2002), Estoril (İspanya) 2003, Kauniainen (Finlandiya) 2004, Viyana (Avusturya) 2005 ve Cluj-Napoca (Romanya) 2006'da bir araya gelinmiştir. Bu yıl ise (2007) Alaçatı- İzmir'de (Türkiye) buluşuldu.

Kitabın Türkçe çevirisinin bu yıl basılmasının anlamlı olduğunu düşündük. İngilizce özgün ilk baskısı 1999'da yapılan bu kitabı, FEPTO üyelerine, eğitimle ilgili görüş alışverişini yapmak, eğitimle ilgili paylaşımında bulunmak olanağı vermektedir.

ISBN: 978-9944-0089-0-7

Ege Üniversitesi Basım Evi
Bornova, İZMİR - 2007